

Н. В. Трушкіна,

к. е. н., старший дослідник, старший науковий співробітник сектору промислової політики та інноваційного розвитку відділу промислової політики та енергетичної безпеки,

Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6741-7738>

О. М. Гармаш,

к. е. н., доцент, доцент кафедри логістики,

ДНП "Державний університет "Київський авіаційний інститут"

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4324-4411>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.4.110

ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОЇ КОМПАНІЇ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

N. Trushkina,

PhD in Economics, Senior Research Fellow, Research Center for Industrial Problems of Development of the NAS of Ukraine

O. Harmash,

PhD in Economics, Associate Professor, State Non-commercial Company "State University "Kyiv Aviation Institute"

FINANCIAL MECHANISM IN THE DEVELOPMENT MANAGEMENT SYSTEM OF A TRANSPORT AND LOGISTICS COMPANY: THEORETICAL ASPECTS

У статті на основі методів угруповань і класифікації умовно систематизовано підходи до трактування фінансового механізму, які запропоновано представниками різних наукових фінансових та економічних шкіл. Встановлено, що здебільшого дослідники під фінансовим механізмом розуміють фінансовий менеджмент; частину господарського механізму; невід'ємну складову економічної політики; схему управління фінансами підприємства; механізм управління (фінансовими відносинами або грошовими фондами); систему (управління фінансовими ресурсами, дії фінансових важелів, спрямованих заходів впливу, фінансового управління господарською діяльністю); сукупність (форм організації фінансових відносин, фінансових методів, фінансових інструментів і важелів впливу, інструментів розподілу фінансових ресурсів, фінансових умов діяльності підприємства); складну систему впливу на фінансову діяльність суб'єкта; засіб (організації фінансів, впливу суб'єкта на об'єкт фінансової системи).

На підставі ранжування наукових підходів до поняття "фінансовий механізм" виявлено, що 60,7% вчених цю економічну категорію трактують як фінансові інструменти; 57,1% — як фінансові методи; 50% — як фінансові важелі впливу; 39,3% дослідників — як фінансові ресурси.

Узагальнюючи розглянуті наукові підходи до трактування фінансового механізму, можна зробити висновок, що між ними немає розбіжностей, оскільки вони характеризують різні аспекти цього економічного поняття. Отже, при розкритті теоретичних засад фінансового

механізму управління розвитком транспортно-логістичних компаній необхідно дотримуватись вимог комплексного і системного підходів наукового пізнання. Комплексність передбачає урахування усіх аспектів досліджуваного явища у їх взаємозв'язку та залежності, а системність — урахування взаємодії між окремими складовими елементами, вироблення цілей та шляхів їхнього досягнення.

Обґрунтовано авторський підхід до визначення змісту терміна "фінансовий механізм у системі управління розвитком транспортно-логістичної компанії", який пропонується розглядати з таких позицій, як: 1) систему інтеграції та симбіозу методів та інструментарію, функціонування якої спрямовано на вдосконалення організації, планування та раціональне використання фінансових ресурсів для забезпечення стабільного й стійкого розвитку транспортно-логістичних компаній; 2) важливий елемент господарського механізму, який включає сукупність фінансових інструментів, важелів, методів, принципів, способів регулювання економічних відносин і процесів у транспортній та логістичній сферах; 3) систему фінансових відносин, яка містить форми організації, методи, інструменти їх впровадження та виникає для залучення й розподілу фінансових ресурсів з метою створення належних безпекових умов для забезпечення захисту й стійкості стратегічно важливих об'єктів транспортної та логістичної інфраструктури, ефектної реалізації концепції сталого розвитку транспортно-логістичних компаній.

У статті побудовано структурно-логічну схему функціонування фінансового механізму у системі управління розвитком транспортно-логістичних компаній. Доведено, що до ключових складових елементів фінансового механізму у системі управління розвитком транспортно-логістичних компаній відносяться: методи формування, розподілу та використання фінансових ресурсів; методи фінансового планування, прогнозування та управління фінансами; фінансові показники, нормативи та критерії оцінювання; методи організації бюджетної та податкової систем, фінансової діяльності підприємств; фінансові важелі, стимули та санкції; фінансовий моніторинг і контроль.

The article, based on the methods of grouping and classifying, conventionally systematizes the approaches to the interpretation of the financial mechanism proposed by representatives of various financial and economic schools. It was found that most researchers understand the financial mechanism as financial management; part of the economic mechanism; an integral component of economic policy; a scheme for managing the finances of an enterprise; a management mechanism (financial relations or monetary funds); a system (management of financial resources, the action of financial levers, targeted measures of influence, financial management of economic activity); a set (of forms of organization of financial relations, financial methods, financial instruments and levers of influence, instruments for distributing financial resources, financial conditions of the enterprise's activities); a complex system of influence on the financial activities of the subject; a means (of organizing finances, the subject's influence on the object of the financial system).

Based on the ranking of scientific approaches to the concept of "financial mechanism", it was found that 60.7% of scientists interpret this economic category as financial instruments; 57.1% — as financial methods; 50% — as financial leverage; 39.3% of researchers — as financial resources.

Summarizing the considered scientific approaches to the interpretation of the financial mechanism, we can conclude that there are no differences between them, since they characterize different aspects of this economic concept. Therefore, when revealing the theoretical foundations of the financial mechanism for managing the development of transport and logistics companies, it is necessary to adhere to the requirements of a comprehensive and systematic approach to scientific knowledge. Complexity involves taking into account all aspects of the phenomenon under study in their interrelation and dependence, and systematically — taking into account the interaction between individual constituent elements, developing goals and ways to achieve them.

The author's approach to defining the meaning of the term "financial mechanism in the development management system of a transport and logistics company" is substantiated, which is proposed to be considered from the following positions: 1) a system of integration and symbiosis of methods and tools, the functioning of which is aimed at improving the organization, planning and rational use of financial resources to ensure stable and sustainable development of transport and logistics companies; 2) an important element of the economic mechanism, which includes a set of financial instruments, levers, methods, principles, methods of regulating economic relations and processes

in the transport and logistics spheres; 3) a system of financial relations, which contains forms of organization, methods, tools for their implementation and arises to attract and distribute financial resources in order to create appropriate security conditions to ensure the protection and stability of strategically important objects of transport and logistics infrastructure, and the effective implementation of the concept of sustainable development of transport and logistics companies.

The article builds a structural and logical scheme of the functioning of the financial mechanism in the system of management of the development of transport and logistics companies. It is proven that the key components of the financial mechanism in the development management system of transport and logistics companies include: methods of formation, distribution and use of financial resources; methods of financial planning, forecasting and financial management; financial indicators, standards and evaluation criteria; methods of organizing budget and tax systems, financial activities of enterprises; financial levers, incentives and sanctions; financial monitoring and control.

Ключові слова: транспортно-логістична компанія, розвиток, управління розвитком, фінансовий менеджмент, фінансовий механізм, фінансове забезпечення, фінансові ресурси, джерело фінансування, система фінансових відносин, теоретичний аспект, концептуальні підходи.

Key words: transport and logistics company, development, development management, financial management, financial mechanism, financial support, financial resources, source of financing, system of financial relations, theoretical aspect, conceptual approaches.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Сучасні умови господарювання у кризових ситуаціях, які пов'язано з постійними коливаннями та мінливістю середовища, обумовлюють надзвичайно гостру потребу у пошуку джерел фінансування та залучення капіталу. Успішне функціонування транспортно-логістичних компаній потребує створення належного механізму фінансового забезпечення, який є запорукою їх стабільного та стійкого розвитку. Головне призначення фінансового забезпечення полягає у тому, щоб покрити потребу в фінансових ресурсах на здійснення заходів, які визначено політикою відповідного суб'єкта господарювання.

У зв'язку з цим у теперішніх фінансово-економічних умовах постає питання необхідності застосування сучасного інструментарію фінансового механізму. Тобто розвиток транспортної та логістичної сфери стає неможливим без належного фінансового забезпечення. За даними Державної служби статистики України [1], встановлено, що частка підприємств, які одержали прибуток, збільшилася за 2010—2023 рр. на 17,3 відсоткових пункти або з 54,6 до 71,9% загальної кількості підприємств у сфері транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності. Але питома вага підприємств у цій сфері скоротилася з 9,3 до 8,4% загального обсягу фінансових результатів підприємств за всіма видами економічної діяльності до оподаткування.

Як показує аналіз статистично-інформаційних матеріалів [2], частка підприємств, які отримали чис-

тий прибуток, зросла у 2023 р. порівняно з 2010 р. на 18,7 в.п. або з 52,8 до 71,5% загальної кількості підприємств у сфері транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності. Однак питома вага підприємств у цій сфері зменшилася на 0,7 в.п. або з 9,7 до 9% загального обсягу чистого прибутку підприємств за всіма видами економічної діяльності. При цьому за цей період рівень рентабельності всієї діяльності підприємств у сфері транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності збільшився на 5,2 в.п. або з 0,7 до 5,9%, а операційної діяльності — на 4,1 в.п. або з 5,6 до 9,7% [3].

Разом з тим слід наголосити, що унаслідок військової агресії росії на території України з'явилися нові проблеми, ризики і загрози для ефективної діяльності транспортно-логістичних компаній. Так, у ході дослідження, проведеного European Business Association [4], виявлено, що з початком війни 74% логістичних підприємств зіткнулися із дефіцитом кадрів, які викликані процесами міграції (24%) і мобілізації (44%).

У результаті обстеження, проведеного Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій у листопаді 2024 року [5], встановлено найгостріші перешкоди для бізнесу, які викликані повномасштабним вторгненням росії на територію України. До них віднесено такі: брак робочої сили унаслідок призову або виїзду співробітників (64% підприємств); зростання цін на сировину та матеріальні ресурси (48%); зменшення попиту на продукцію/послуги (32%); складнощі у перевезенні сировини або товарів територією України (12%); розрив ланцюгів постачання (12%); недостатній обсяг обігових коштів (10% підприємств) тощо.

В аналітичному матеріалі "Осіньна стабільність": Основні економічні тенденції та очікування у жовтні 2024, який підготовлено фахівцями Інституту економічних досліджень та політичних консультацій за результатами "Нового щомісячного опитування підприємств" у листопаді 2024 року [6], зазначено, що 23,1% респондентів відмічають про невизначеність фінансово-економічної ситуації на підприємстві.

За результатами щорічного галузевого дослідження "Інфраструктурний індекс 2024", проведеного Європейською Бізнес Асоціацією [7], виявлено, що 67% транспортних компаній України планують у 2025 році інвестувати у розвиток бізнесу (у 2024 р. — 59%). У 2024 р. переважну більшість інвестицій спрямовано на модернізацію наявних об'єктів (59% компаній), нові потужності та інфраструктуру (44%), придбання готових об'єктів (16%). При цьому здебільшого компанії залучали власні кошти (70% опитаних) і боргове фінансування (30%). Грантове фінансування для інвестицій залучали тільки 9% компаній. Серед джерел походження фінансування іноземні інвестиції становлять 39%, українські — 61%. До ключових бар'єрів, що стримують компанії від фінансування, можна віднести фокусування на стабільній роботі наявної інфраструктури, ризик втрати об'єктів через безпекову ситуацію, нестачу зовнішнього фінансування та власних коштів тощо. Найбільш актуальним питанням у 2024 році для учасників опитування є брак кадрів (69% респондентів). Зростання логістичних витрат негативно вплинуло на 65% бізнесу. З позицій опитаних для підтримки логістичної сфери та стабілізації ринку державі варто зосередитися на розблокуванні морських перевезень і відкритті портів; забезпеченні доступного страхування ризиків для інвесторів; застосуванні механізму державно-приватного партнерства [7].

Крім цього, сьогодні варто продовжувати адаптацію національної логістичної системи до потреб та умов воєнного часу, а також її інтегрувати з транспортними європейськими мережами. Для цього потрібно здійснювати відбудову ключових об'єктів транспортної та логістичної інфраструктури, автоматизувати галузь та впроваджувати сучасні цифрові технології та інформаційні системи, реформувати кадрову політику та реалізовувати програми навчання тощо.

Тому на даний час питання теорії та практики фінансового механізму управління розвитком транспортно-логістичних компаній потребують подальшого вивчення, особливо щодо нетрадиційних джерел і методів фінансування та оцінювання ефективності їх дії. Отже, специфіка формування фінансового механізму у системі управління розвитком транспортно-логістичних підприємств вимагає глибокого дослідження, аналізу та поглиблення.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Загальнотеоретичні питання формування фінансового механізму модернізації національної економіки та діяльності суб'єктів господарювання широко висвітлюються у працях таких вчених, як І. Андрущак, І. Вахович, В. Дорош та ін. [8]; В. Горин [9]; Л. Гриценко, І. Боярко, Т. Васильєва та ін. [10]; Н. Давиденко, І. Зеліско, А. Бурак та ін. [11].

Дослідженню поняття "фінансове забезпечення" присвячено чимало наукових праць. В економічній літературі досить широко використовується поняття "фінансове забезпечення". Але у даний час відсутній єдиний науково-методичний підхід до визначення суті та структури фінансового забезпечення. Фінансова наука не дає однозначної відповіді на питання змісту фінансового забезпечення, розглядаючи його як потік фінансових ресурсів, метод фінансового механізму, сукупність елементів тощо.

Відомі українські вчені з теорії фінансів присвятили значну увагу теоретико-методологічним основам формування фінансового забезпечення розвитку підприємств різної галузевої приналежності. Серед них: В. Ільчук, Т. Шпомер [12]; В. Коровий [13]; Г. Кучер [14]; О. Яцук [15] та інші.

Значний внесок у розроблення концептуальних положень управління розвитком транспортно-логістичних компаній та належного забезпечення їх фінансової та економічної безпеки зробили Є. Воробець, І. Парасій-Вергуненко [16]; О. Завадська, В. Місюкевич, І. Безуглова [17]; Н. Кирлик, С. Гуменюк [18]; В. Клименко, Г. Лозова [19]; В. Кудрявцев [20]; Л. Кустріч [21]; Т. Поллозова [22] та інші.

Проте реалії сучасності визначають недостатність існуючого теоретичного забезпечення функціонування фінансового механізму управління розвитком транспортно-логістичних компаній, свідченням чого є відсутність єдиного (загальноприйнятого та загальнозживаного) термінологічного апарату.

У зв'язку з комплексним характером дослідження не вирішеним або недостатньо опрацьованим залишається питання уточнення понятійно-категоріального апарату, розуміння сутності, структури та формування фінансового механізму з урахуванням специфіки функціонування транспортно-логістичних підприємств. Важливість зазначеної проблематики, її актуальність і значущість вирішення обумовили вибір тематики дослідження.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Означена проблема зумовила мету даної статті, яка полягає у дослідженні й обґрунтуванні теоретичних аспектів формування фінансового механізму як важливої складової системи управління розвитком транспортно-логістичних компаній. Для досягнення поставленої мети дослідження використовувалися такі загальнонаукові методи: аналізу й синтезу, індукції та дедукції, абстрагування, компонентного аналізу, контент-аналізу, порівняння, аналогії, класифікації, структурно-логічного узагальнення, системний підхід.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Аналіз наукової літератури свідчить про різноманітність підходів учених до визначення поняття "фінансовий механізм" (табл. 1).

Теоретичне підґрунтя формування фінансового механізму є досить аморфним і потребує уточнення, що обумовлено розбіжностями в інтерпретації

Таблиця 1. Наукові підходи до визначення поняття "фінансовий механізм"

Формулювання поняття	Представники наукових шкіл
1	2
Система спрямованих заходів впливу на процес відтворення у формі методів, інструментів і важелів	М. Артус [23]
Сукупність економіко-організаційних та правових форм і методів управління фінансовою діяльністю держави	В. Базилевич, Л. Баластрик [24]
Сукупність фінансових методів і форм організації фінансових відносин	О. Близнюк та ін. [25]; Л. Василенко, А. Василенко [26]
Цілісна сукупність методів, форм, інструментів і важелів впливу на процеси формування, розподілу та використання фінансових ресурсів	Т. Бурденюк, В. Свірський [27]
Системна сукупність фінансових регуляторів та інструментів розподілу й перерозподілу фінансових ресурсів	Л. Васечко [28]
Сукупність форм і методів створення й використання фінансових ресурсів	О. Василик [29]; Ю. Ляшенко та ін. [30]; А. Загородній, Г. Вознюк [31]
Комплекс форм, засобів та інструментів регулювання економічного способу виробництва, зокрема використання фінансових ресурсів і грошових коштів	С. Мочерний та ін. [32]
Сукупність конкретних форм і методів забезпечення розподільчих і перерозподільчих відносин, утворення доходів, фондів грошових коштів	О. Кириленко [33]
Сукупність методів реалізації економічних інтересів шляхом фінансового впливу на соціально-економічний розвиток підприємства	Г. Кірейцев [34]
Система визначених фінансовою політикою фінансових методів і фінансових важелів та інструментів	О. Ковалюк [35]
Сукупність форм, способів організації фінансових ресурсів, фінансових відносин	В. Коюда та ін. [36]
Сукупність фінансових методів, форм, інструментів і важелів впливу на соціально-економічний розвиток суспільства	В. Опарін [37]; О. Романенко [38]; С. Юрій, В. Федосов [39]
Система принципів, важелів, методів, інструментів впливу на розвиток суб'єктів економічних відносин, за допомогою яких здійснюється формування і перерозподіл фінансових ресурсів	Л. Худолій [40]
Система фінансових методів, важелів, інструментів, способів досягнення такого фінансового стану суб'єкта підприємництва, який характеризується стійкістю до зовнішніх і внутрішніх небезпек і загроз	К. Тимошенко та ін. [41]
Сукупність форм, методів, інструментів та важелів, на основі яких розробляють заходи держави, що за умови відповідного нормативно-правового та інформаційного забезпечення визначають функціонування фінансово-економічних відносин	О. Квасниця [42]
Сукупність форм і методів організації фінансових відносин через систему дії фінансових важелів, що відображається у плануванні, організації, координації, стимулюванні та контролі фінансових ресурсів національної економіки	Н. Корнєва та ін. [43]
Засіб реалізації певного управлінського впливу для розвитку підприємств, що забезпечить максимізацію фінансових результатів	Н. Марусяк [44]
Єдиний універсальний інструмент для усіх суб'єктів економіки та інтегруючий елемент систем управління їх фінансовими ресурсами	Н. Метеленко, О. Шульга [45]
Засіб практичної реалізації: 1) фінансових відносин у фінансовій діяльності підприємства; 2) управлінських рішень щодо формування, розподілу та використання фінансових ресурсів; 3) впливу фінансів на господарську діяльність підприємств	Н. Метеленко, О. Шульга [45]
Система основних елементів, що регулюють процес розробки та реалізації управлінських рішень у фінансовій сфері, тобто система управління фінансами корпорації	Л. Селіверстова [46]
Взаємопов'язана система методів і видів фінансових відносин, форм фінансових ресурсів, процесу управління та забезпечення засобів спрямованого впливу на інтереси корпорації	Л. Селіверстова [46]
Процес, за допомогою якого функціонує фінансове забезпечення підприємства	Н. Давиденко та ін. [11]

Джерело: складено на основі опрацювання та узагальнення [11; 23—46].

його складових. Варто відзначити, що значне розмаїття формулювань даної дефініції дало змогу їх умовно систематизувати за такими групами: система заходів, процес, інструмент, засіб практичної реалізації, система фінансових методів, система фінансових відносин, система форм організації та важелів.

Таким чином, у сучасній економічній літературі фінансовий механізм розглядається з багатьох позицій, що тільки підтверджує багатоаспектність цього явища. На підставі ранжування наукових підходів до поняття "фінансовий механізм" виявлено, що більшість вчених (17 із 28) цю економічну категорію трактують як фінансові інструменти; 16 науковців із 28 — як фінансові ме-

Таблиця 2. Контент-аналіз поняття "фінансовий механізм"

Автори	Характеристики													
	фінансові методи	фінансові інструменти	фінансові важелі впливу	економіко-організаційні форми	правові форми	методи управління	фінансові відносини	форми організації	системи управління фінансами	фінансові ресурси	фінансове планування	фінансове регулювання	фінансові стимули	фінансове забезпечення
М. Артус	+	+	+											
В. Базилевич, Л. Баластрик				+	+	+				+				
О. Близнюк та ін.	+	+	+				+	+						
Т. Бурденюк, В. Свірський	+	+	+							+				
Л. Васечко		+									+			
Л. Василенко, А. Василенко	+							+						
О. Василик								+	+	+	+		+	+
С. Мочерний та ін.		+						+		+	+			
О. Кириленко	+		+										+	+
Г. Кірейцев		+										+	+	+
О. Ковалюк	+	+	+											
В. Коюда та ін.							+	+		+				
Ю. Ляшенко та ін.								+		+				
В. Опарін	+	+	+											
О. Романенко	+	+	+											
А. Загородній, Г. Вознюк								+		+				
Л. Худолій	+	+	+											
С. Юрій, В. Федосов	+	+	+	+	+								+	
К. Тимошенко та ін.	+	+	+											
Т. Янчукович	+	+	+								+	+	+	
О. Квасниця	+	+	+	+	+		+			+		+		+
Л. Дідик		+									+		+	+
Н. Корнєва та ін.	+										+		+	+
Н. Марусяк								+	+	+				+
Н. Метеленко, О. Шульга		+								+	+		+	+
Л. Селіверстова	+	+	+				+			+			+	
Н. Мисковець	+		+											
Н. Давиденко та ін.				+	+	+				+	+	+	+	

Джерело: складено на основі опрацювання та узагальнення [11; 23—49].

тоди; 14 із 28 — як фінансові важелі впливу; 11 із 28 — як фінансові ресурси.

По 8 дослідників із 28 відмічають, що фінансовий механізм варто трактувати як фінансове забезпечення; фінансове регулювання; 7 із 28 — форми організації фінансових відносин; 6 із 28 — як систему фінансових індикаторів або показників (табл. 2).

Результати теоретичного аналізу свідчать, що наявні визначення поняття "фінансовий механізм" не є вичерпними та узагальнюючими. Нині існує різнобічність у підходах до трактування. У зв'язку з великою кількістю формулювань терміна "фінансовий механізм" виникла необхідність їх систематизувати з метою уточнення його суті та змісту (рис. 1).

Однак науковці Н. Метеленко та О. Шульга [45] стверджують, що немає підстав визначати фінансовий механізм системою управління фінансами або фінансовими ресурсами, або господарською діяльністю; отожднювати фінансовий механізм із фінансовим менеджментом.

Підсумовуючи вищенаведені підходи до розкриття змісту фінансового механізму, дослідники вважають їх

взаємодоповнюючими, враховуючи також їхній різний рівень досліджень. Так, перший із підходів є суто фінансовим і відображає внутрішню організацію фінансових відносин. Другий підхід є адаптованим до досліджень на рівні управління фінансовими ресурсами з позиції економіки та управління підприємствами. Третій підхід забезпечує врахування впливу фінансів у дослідженнях загального управління підприємствами, галузями, регіонами та на макrorівні [45]. На нашу думку, інтеграція та симбіоз усіх трьох підходів у комплексний (або інтегрований) підхід можливе за умови визначення структури фінансового механізму (рис. 2).

Таким чином, на підставі аналізу визначень і теоретичних підходів до трактування поняття "фінансовий механізм" і отриманих результатів попередніх досліджень [50—54] запропоновано розглядати цю категорію з таких позицій, як:

1) систему інтеграції та симбіозу методів та інструментарію, функціонування якої спрямовано на вдосконалення організації, планування та раціональне використання фінансових ресурсів для забезпечення стабільного й стійкого розвитку транспортно-логістичних компаній;

Рис. 1. Систематизація наукових точок зору до поняття "фінансовий механізм"

Джерело: побудовано авторами на основі опрацювання джерел [11; 23—49].

2) важливий елемент господарського механізму, який включає сукупність фінансових інструментів, важелів, методів, принципів, способів регулювання економічних відносин і процесів у транспортній та логістичній сферах;

3) систему фінансових відносин, яка містить форми організації, методи, інструменти їх впровадження та виникає для залучення й розподілу фінансових ресурсів з метою створення належних безпечових умов для за-

Рис. 2. Структурно-логічна схема функціонування фінансового механізму у системі управління розвитком транспортно-логістичних компаній

Джерело: запропоновано авторами на основі опрацювання та узагальнення джерел [11; 42—43; 45—48].

безпечення захисту й стійкості стратегічно важливих об'єктів транспортної та логістичної інфраструктури, ефективної реалізації концепції сталого розвитку транспортно-логістичних компаній.

До ключових складових елементів фінансового механізму у системі управління розвитком транспортно-логістичних компаній можна віднести:

- методи формування, розподілу та використання фінансових ресурсів;
- методи фінансового планування, прогнозування та управління фінансами;
- фінансові показники, нормативи та критерії оцінювання;
- методи організації бюджетної та податкової систем, фінансової діяльності підприємств;
- фінансові важелі, стимули та санкції;
- фінансовий моніторинг і контроль.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Узагальнюючи розглянуті наукові підходи до трактування фінансового механізму, можна зробити висновок, що між ними немає протиріччя, оскільки вони характеризують різні аспекти цього економічного поняття. Отже, при розкритті теоретичних засад фінансового механізму у системі управління розвитком транспортно-логістичних підприємств необхідно дотримуватись вимог комплексного і системного підходів наукового пізнання. Комплексність передбачає урахування усіх аспектів досліджуваного явища у їх взаємозв'язку та залежності, а системність — урахування взаємодії між окремими складовими елементами, вироблення цілей та шляхів їхнього досягнення.

У подальших дослідженнях планується обґрунтувати концептуальну модель фінансового забезпечення розвитку транспортно-логістичних компаній в Україні з урахуванням кращих світових практик; розробити механізм фінансового забезпечення розвитку транспортної інфраструктури в умовах повоєнної відбудови національної економіки України.

Література:

1. Фінансові результати до оподаткування підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства за 2010—2023 роки. Офіційний сайт Державної служби статистики України. 2023. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 21.12.2024).
2. Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства за 2010-2023 роки. Офіційний сайт Державної служби статистики України. 2023. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 21.12.2024).
3. Рентабельність операційної та всієї діяльності підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства за 2010-2023 роки. Офіційний сайт Державної служби статистики України. 2023. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 21.12.2024).
4. Український ринок праці транспорту та логістики під час війни. European Business Association. 2022. 30 серпня. URL: <https://eba.com.ua/ukrayinskyj-rynok-pratsi-transportu-ta-logistyky-pid-chas-vijny/> (дата звернення: 25.12.2024).
5. Кузяків О., Ангел Є., Гулік А., Шаповалова Д. Нове щомісячне опитування підприємств "Український бізнес під час війни". Київ: ГО "Інститут економічних досліджень та політичних консультацій", 2024. Вип. № 31 (листопад). 48 с. URL: http://tfdialogue.ier.com.ua/wordpress/wp-content/uploads/2024/12/2024_NRES_November_FINAL_UKR.pdf (дата звернення: 27.12.2024).
6. Кузяків О., Ангел Є., Федець І., Гулік А. "Осінь стабільності": Основні економічні тенденції та очікування у жовтні 2024 за результатами "Нового щомісячного опитування підприємств" (12 листопада 2024 р.). Київ: ГО "Інститут економічних досліджень та політичних консультацій", 2024. 46 с. URL: <http://tfdialogue.ier.com.ua/archives/7400> (дата звернення: 27.12.2024).
7. Кадри та витрати: транспортники назвали головні проблеми галузі. AgroPortal. 2024. 2 грудня. URL: <https://agroportal.ua/news/ukraina/bilshist-transportnih-kompaniy-investuvatimut-u-vlasniy-rozvitok> (дата звернення: 27.12.2024).
8. Фінансові механізми структурної модернізації економіки: монографія / І. Андрущак, І. Вахович, В. Дорош та ін.; за ред. І. Вахович. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2019. 204 с.
9. Горин В. П. Фінансовий механізм забезпечення суспільного добробуту: теоретична концептуалізація та проблеми функціонування: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 516 с.
10. Пріоритети розвитку фінансової системи України в умовах євроінтеграційних процесів: монографія / Л. Л. Гриценко, І. М. Боярко, Т. А. Васильєва та ін.; за заг. ред. Л. Л. Гриценко. Суми: Сумський державний університет, 2021. 379 с.
11. Фінансовий механізм діяльності аграрних суб'єктів господарювання: монографія / Н. Давиденко, І. Зеліско, А. Буряк та ін.; за ред. Н. М. Давиденко; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ: Вид-во ЦП "Компрінт", 2016. 318 с.
12. Ільчук В. П., Шпомер Т. О. Фінансове забезпечення сталого розвитку підприємств реального сектору економіки. Фінанси та банківська справа. 2018. № 2 (36). С. 310—316.
13. Коровій В. В. Державна фінансова політика: монографія. Київ: Київський нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 388 с.
14. Кучер Г. В. Державні фінансові ресурси: монографія. Київ: Київський нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 608 с.
15. Яцух О. О. Сутність та зміст фінансового забезпечення діяльності сільськогосподарських підприємств. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2018. № 16. С. 133—145.
16. Воробець Є. О., Парасій-Вергуненко І. М. Аналіз грошових потоків транспортно-логістичних підприємств в умовах війни. Економіка та суспільство [Електронний ресурс]. 2024. № 59. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-115>.
17. Завадська О. М., Місюкевич В. І., Безуглова І. В. Формування стратегії розвитку транспортно-логістич-

них компаній в сучасних умовах. Інтернаука. Сер.: Економічні науки. 2023. № 9 (1). С. 49—57.

18. Кирлик Н. Ю., Гуменюк С. О. Фактори впливу на прибутковість логістичної галузі: фінансові підходи, глобальні тенденції та цифровізація. Актуальні проблеми економіки. 2024. № 5 (275). С. 234—241. <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2024-1-275-234-241>.

19. Клименко В. В., Лозова Г. М. Ефективність діяльності підприємств на ринку логістичних послуг в Україні. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2021. Вип. 17. Т. 2. С. 94—108.

20. Кудрявцев В. М. Механізм як складова системи управління стійким економічним розвитком транспортного підприємства. Економіка транспортного комплексу. 2023. Вип. 41. С. 165—179. <https://doi.org/10.30977/ЕТК.2225-2304.2023.41.165>.

21. Кустріч Л. О. Управління фінансовими потоками в логістичних системах у посткризовий період. Економіка та суспільство [Електронний ресурс]. 2022. № 45. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-26>.

22. Полозова Т. Концептуальні засади управління сталим розвитком транспортно-логістичних компаній в контексті забезпечення економічної безпеки. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2024. Вип. 3 (39) (Жовтень). С. 70—82. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3\(39\)-70-82](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3(39)-70-82).

23. Артус М. Фінансовий механізм в умовах ринкової економіки. Фінанси України. 2005. № 5. С. 57—68.

24. Базилевич В. Д., Баластрик Л. О. Державні фінанси. Київ: Атіка, 2004. 368 с.

25. Фінанси / О. П. Близнюк, Л. І. Лачкова, В. І. Оспіщев та ін.; за ред. В. І. Оспіщева. Київ: Знання, 2006. 416 с.

26. Василенко Л. І., Василенко А. В. Фінанси. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2003. 200 с.

27. Бурденюк Т., Свірський В. Теоретичні засади фінансового механізму. Економічний аналіз. 2012. Вип. 10. Ч. 2. С. 203—212.

28. Васечко Л. Співвідношення понять "фінансовий механізм", "механізм фінансування", "фінансове забезпечення" та "фінансове регулювання". Вісник Львівського університету. Сер.: Економіка. 2009. Вип. 41. С. 103—107.

29. Василик О. Д. Теорія фінансів. 4-те вид., доп. Київ: НІОС, 2003. 412 с.

30. Фінанси / Ю. І. Ляшенко та ін.; за заг. ред. Ю. І. Ляшенка. Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2004. 368 с.

31. Загородній А. Г., Вознюк Г. А. Фінансово-економічний словник. Київ: Знання, 2007. 1072 с.

32. Економічний енциклопедичний словник: у 2 т. / С. В. Мочерний, Я. С. Ларіна, О. А. Устенко, С. І. Юрій; за ред. С. В. Мочерного. Львів: Світ, 2006. Т. 2. 568 с.

33. Кириленко О. П. Фінанси (Теорія і вітчизняна практика). Тернопіль: Астон, 2002. 212 с.

34. Кірейцев Г. Г. Фінансовий менеджмент. 2-ге вид., перероб та допов. Київ: ЦУЛ, 2002. 496 с.

35. Ковалюк О. М. Фінансовий механізм організації економіки України (проблеми теорії і практики): монографія. Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2002. 396 с.

36. Коюда В. О., Лепейко Т. І., Заславська К. А. Фінанси. Харків: Вид-во ХНЕУ, 2004. 276 с.

37. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія). 2-ге вид., доп. і перероб. Київ: ХНЕУ, 2002. 240 с.

38. Романенко О. Р. Фінанси. 4-те вид. Київ: Центр навчальної літератури, 2009. 312 с.

39. Фінанси / за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. Київ: Знання, 2008. 612 с.

40. Фінансово-економічний механізм ефективного функціонування аграрних підприємств України: монографія / за ред. Л. Худолій. Київ: Компрінт, 2017. 266 с.

41. Управління розвитком підприємства в інтеграційних умовах: монографія / К. Тимошенко та ін.; за заг. ред. Т. В. Гринько. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т імені Олеся Гончара, 2014. 324 с.

42. Квасниця О. Фінансовий механізм забезпечення розвитку малих підприємств в Україні. Світ фінансів. 2014. № 4. С. 63—71.

43. Фінансовий механізм управління економікою України в умовах глобалізації: монографія / Н. Ю. Корнєва, О. В. Гуріна, В. Ю. Прокопенко та ін.; за заг. ред. Н. Ю. Корнєвої. Миколаїв: Іліон, 2019. 232 с.

44. Марусяк Н. Л. Фінансовий механізм підприємства та напрями його удосконалення в сучасному економічному середовищі. Економіка та держава. 2021. № 12. С. 94—97. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.12.94>.

45. Метеленко Н. Г., Шульга О. П. Концептуалізація поняття "фінансовий механізм". Причорноморські економічні студії. 2016. Вип. 10. С. 171—179.

46. Селівєрстова Л. С. Фінансовий механізм у системі корпоративного управління. Інвестиції: практика та досвід. 2013. № 16. С. 63—66.

47. Янчукович Т. В. Фінансовий механізм розвитку підприємства торгівлі. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. 2017. Вип. 25. Ч. 2. С. 41—44.

48. Дідик Л. М. Фінансовий механізм управління діяльністю сучасного підприємства. Економічний вісник НГУ. 2011. № 2. С. 92—100.

49. Мисковець Н. П. Фінансові важелі впливу на розвиток екосистемних підприємств. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Сер.: Економічні науки. 2018. Вип. 1 (81). С. 79—88. <https://doi.org/10.31713/ve120189>.

50. Khaustova V. Ye., Boiko O. V., Trushkina N. V. Vectors of Increasing the Level of Innovation and Investment Attractiveness of the Transport and Logistics Infrastructure of the National Economy of Ukraine. The Problems of Economy. 2022. No. 3. P. 84—97. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-3-84-97>.

51. Кизим М. О., Хаустова В. Є., Трушкіна Н. В. Фінансове забезпечення розвитку критичної інфраструктури в умовах повоєнної відбудови економіки України. Бізнес Інформ. 2023. № 8. С. 263—274. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-8-263-274>.

52. Remyha Y., Zaiarniuk O., Lozova T., Trushkina N., Yakushev O., Korovin Y. Energy-saving technologies for sustainable development of the maritime transport

logistics market. IOP Conf. Series: Earth and Environmental Science. 2023. Vol. 1126. Article 012037. <https://doi.org/10.1088/1755-1315/1126/1/012037>. [Scopus]

53. Kwilinski A., Trushkina N. Green Investments as Tools for Stimulating the Sustainable Financing of Logistics Systems Development. E3S Web of Conferences. 2023. Vol. 456. Article 01003. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202345601003>.

54. Трушкіна Н. В., Гармаш О. М., Чернух Д. В. Формування системи антикризового управління діяльністю транспортно-логістичних компаній в умовах війни. Агроросвіт. 2024. № 23. С. 153—164. <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.23.153>.

References:

1. State Statistics Service of Ukraine (2023), "Financial results before taxation of enterprises by type of economic activity with a breakdown by large, medium, small and microenterprises in 2010—2023", available at: <https://www.ukrstat.gov.ua> (Accessed 21 December 2024).
2. State Statistics Service of Ukraine (2023), "Profit loss of enterprises by type of economic activity with a breakdown by large, medium, small and microenterprises in 2010—2023", available at: <https://www.ukrstat.gov.ua> (Accessed 21 December 2024).
3. State Statistics Service of Ukraine (2023), "Profitability of operating and all activities of enterprises by type of economic activity with a breakdown by large, medium, small and microenterprises in 2010—2023", available at: <https://www.ukrstat.gov.ua> (Accessed 21 December 2024).
4. European Business Association (2022), "Ukrainian transport and logistics labour market during the war", available at: <https://eba.com.ua/ukrayinskyj-rynok-pratsi-transportu-ta-logistyky-pid-chas-vijny/> (Accessed 25 December 2024).
5. Kuziakiv, O. (2024), "New monthly survey of enterprises "Ukrainian business during the war", NGO "Institute of Economic Research and Political Consultations", Kyiv, Ukraine, vol. 31 (November), available at: http://tfdialogue.ier.com.ua/wordpress/wp-content/uploads/2024/12/2024_NRES_November_FINAL_UKR.pdf (Accessed 27 December 2024).
6. Kuziakiv, O. (Nov. 12, 2024), "Autumn Stability": Main economic trends and expectations in October 2024 according to the results of the "New monthly survey of enterprises", NGO "Institute of Economic Research and Political Consultations", Kyiv, Ukraine, available at: <http://tfdialogue.ier.com.ua/archives/7400> (Accessed 27 December 2024).
7. AgroPortal (Dec. 2, 2024), "Personnel and costs: transport workers named the main problems of the industry", available at: <https://agroportal.ua/news/ukraina/bilshist-transportnih-kompaniy-investuvativmut-u-vlasniy-rozvitok> (Accessed 27 December 2024).
8. Vakhovych, I. (2019), Finansovi mekhanizmy strukturnoi modernizatsii ekonomiky [Financial mechanisms of structural modernization of the economy], Lutsk National Technical University, Lutsk, Ukraine.
9. Horyn, V. P. (2020), Finansovyj mekhanizm zabezpechennia suspil'noho dobrobutu: teoretychna kontseptualizatsiia ta problemy funktsionuvannia [Financial mechanism for ensuring social welfare: theoretical conceptualization and problems of functioning], TNEU, Ternopil, Ukraine.
10. Hrytsenko, L. L., Boiarko, I. M. and Vasyli'eva, T. A. (2021), Priorytety rozvytku finansovoi systemy Ukrainy v umovakh ievrointehratsijnykh protsesiv [Priorities for the development of the financial system of Ukraine in the context of European integration processes], Sumy State University, Sumy, Ukraine.
11. Davydenko, N. M., Zelisko, I. M. and Buriak, A. V. (2016), Finansovyj mekhanizm diial'nosti ahrarynykh sub'ektiv hospodariuvannia [Financial mechanism of activity of agricultural business entities], Publishing House of the Central Enterprise "Komprint", Kyiv, Ukraine.
12. Il'chuk, V. P. and Shpomer, T. O. (2018), "Financial support for sustainable development of enterprises of the real sector of the economy", Finance and banking, vol. 2 (36), pp. 310—316.
13. Korovij, V. V. (2021), Derzhavna finansova polityka [State financial policy], Kyiv National Trade and Economics University, Kyiv, Ukraine.
14. Kucher, H. V. (2018), Derzhavni finansovi resursy [State financial resources], Kyiv National Trade and Economics University, Kyiv, Ukraine.
15. Yatsukh, O. O. (2018), "The essence and content of financial support for the activities of agricultural enterprises", Economics. Finance. Management: current issues of science and practice, vol. 16, pp. 133—145.
16. Vorobets, Ye. and Parasii-Verhunencko, I. (2024), "Analysis of cash flows of transport and logistics enterprises in the conditions of war", Economy and Society, [Online], vol. 59, <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-115>.
17. Zavadska, O., Misiukevych, V. and Bezuhlova, I. (2023), "Formation of a development strategy for transport and logistics companies in modern conditions", Internauka. Ser.: Economic Sciences, vol. 9 (1), pp. 49—57.
18. Kyrlyk, N. and Humeniuk, S. (2024), "Factors affecting the profitability of the logistics industry: financial approaches, global trends and digitalization", Actual problems of economics, vol. 5 (275), pp. 234—341. <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2024-1-275-234-241>.
19. Klymenko, V. V. and Lozova, G. M. (2021), "The efficiency of enterprises' activity in the market of logistics services in Ukraine", Current problems of regional economic development, vol. 17 (2), pp. 94—108.
20. Kudriavtsev, V. (2023), "Mechanism as a component of the management system for sustainable economic development of a transport enterprise", Economics of the transport complex, vol. 41, pp. 161—179. <https://doi.org/10.30977/ETK.2225-2304.2023.41.165>.
21. Kustrich, L. (2022), "Management of financial flows in logistics systems in the post-crisis period", Economy and Society, [Online], vol. 45, <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-26>.
22. Polozova, T. (2024), "Conceptual principles of management of sustainable development of transport and logistics companies in the context of ensuring economic

security", Problems and prospects of economics and management, vol. 3 (39) (October), pp. 70—82. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3\(39\)-70-82](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3(39)-70-82).

23. Artus, M. (2005), "Financial mechanism in the conditions of a market economy", Finance of Ukraine, vol. 5, pp. 57—68.

24. Bazylevych, V. D. and Balastryk, L. O. (2004), Derzhavni finansy [State finances], Atika, Kyiv, Ukraine.

25. Ospishev, V. I. (2006), Finansy [Finance], Znannia, Kyiv, Ukraine.

26. Vasylenko, L. I. and Vasylenko, A. V. (2003), Finansy [Finance], Kyiv National Trade and Economics University, Kyiv, Ukraine.

27. Burdeniuk, T. and Svirs'kyj, V. (2012), "Theoretical foundations of the financial mechanism", Economic analysis, vol. 10 (2), pp. 20—212.

28. Vasechko, L. (2009), "The relationship between the concepts of "financial mechanism", "financing mechanism", "financial provision" and "financial regulation", Bulletin of Lviv University. Ser.: Economics, vol. 41, pp. 103—107.

29. Vasylyk, O. D. (2003), Teoriia finansiv [Theory of Finance], 4th ed, NIOS, Kyiv, Ukraine.

30. Liashenko, Yu. I. (2004), Finansy [Finance], National Academy of State Tax Service of Ukraine, Irpin, Ukraine.

31. Zahorodnij, A. H. and Vozniuk, H. A. (2007), Finansovo-ekonomichnyj slovnyk [Financial and Economic Dictionary], Znannia, Kyiv, Ukraine.

32. Mochernyj, S. V. (2006), Ekonomichnyj entsyklopedychnyj slovnyk [Economic Encyclopedic Dictionary], vol. 2, Svit, Lviv, Ukraine.

33. Kyrylenko, O. P. (2002), Finansy (Teoriia i vitchyzniana praktyka) [Finance (Theory and Domestic Practice)], Aston, Ternopil, Ukraine.

34. Kirejtsev, H. H. (2002), Finansovyj menedzhment [Financial Management], 2nd ed, Educational Literature Center, Kyiv, Ukraine.

35. Kovaliuk, O. M. (2002), Finansovyj mekhanizm orhanizatsij ekonomiky Ukrainy (problemy teorii i praktyky) [Financial Mechanism of Organizations of the Economy of Ukraine (Problems of Theory and Practice)], Publishing Center of the Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, Ukraine.

36. Koiuda, V. O., Lepejko, T. I. and Zaslavs'ka, K. A. (2004), Finansy [Finance], Publishing House of the National University of Ukraine, Kharkiv, Ukraine.

37. Oparin, V. M. (2002), Finansy (Zahal'na teoriia) [Finance (General Theory)], 2nd ed, KNEU, Kyiv, Ukraine.

38. Romanenko, O. R. (2009), Finansy [Finance], 4th ed, Educational Literature Center, Kyiv, Ukraine.

39. Yuriy, S. I. and Fedosov, V. M. (2008), Finansy [Finance], Znannia, Kyiv, Ukraine.

40. Khudolij, L. (2017), Finansovo-ekonomichnyj mekhanizm efektyvnoho funktsionuvannia ahrarykh pidpriemstv Ukrainy [Financial and Economic Mechanism of Effective Functioning of Agricultural Enterprises of Ukraine], Komprint, Kyiv, Ukraine.

41. Tymoschenko, K. (2014), Upravlinnia rozvytkom pidpriemstva v intehtratsijnykh umovakh [Enterprise development management in integration conditions], Dnipropetrovsk National University named after Oles Honchar, Dnipropetrovsk, Ukraine.

42. Kvasnytsia, O. (2014), "Financial mechanism of ensuring the development of small enterprises in Ukraine", Svit finansiv, vol. 4, pp. 63—71.

43. Korneva, N. Yu. (2019), Finansovyj mekhanizm upravlinnia ekonomikoiu Ukrainy v umovakh hlobalizatsii [Financial mechanism of management of the economy of Ukraine in the conditions of globalization], Ilion, Mykolaiv, Ukraine.

44. Marusiak, N. (2021), "Financial mechanism of the enterprise and directions of its improvement in the modern economic environment", Ekonomika ta derzhava, vol. 12, pp. 94—97. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.-2021.12.94>.

45. Metelenko, N. H. and Shul'ha, O. P. (2016), "Concept of financial mechanism", Black Sea Economic Studies, vol. 10, pp. 171—179.

46. Seliverstova, L. (2013), "A financial mechanism is in the system of corporate management", Investytsiyi: praktyka ta dosvid, vol. 16, pp. 63—66.

47. Ianchukovich, T. V. (2017), "Financial mechanism of development of trade enterprise", Scientific Bulletin of Kherson State University. Ser.: Economic Sciences, vol. 25 (2), pp. 41—44.

48. Didyk, L. M. (2011), "Financial mechanism of management of the activities of a modern enterprise", The Economic Messenger of the NMU, vol. 2, pp. 92—100.

49. Myskovets, N. P. (2018), "Financial impacts on the development of ecosystem enterprises", Bulletin National University of Water and Environmental Engineering. Ser.: Economic Sciences, vol. 1 (81), pp. 79—88. <https://doi.org/10.31713/ve120189>.

50. Khaustova, V. Ye., Boiko, O. V. and Trushkina, N. V. (2022), "Vectors of Increasing the Level of Innovation and Investment Attractiveness of the Transport and Logistics Infrastructure of the National Economy of Ukraine", The Problems of Economy, vol. 3, pp. 84—97. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-3-84-97>.

51. Kyzym, M. O., Khaustova, V. Ye. and Trushkina, N. V. (2023), "Financial Provision for the Development of Critical Infrastructure in the Context of Post-War Reconstruction of Ukraine's Economy", Business Inform, vol. 8, pp. 263—274. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-8-263-274>.

52. Remyha, Y., Zaiarniuk, O., Lozova, T., Trushkina, N., Yakushev, O. and Korovin, Y. (2023), "Energy-saving technologies for sustainable development of the maritime transport logistics market", IOP Conf. Series: Earth and Environmental Science, vol. 1126, 012037. <https://doi.org/10.1088/1755-1315/1126/1/012037>.

53. Kwilinski, A. and Trushkina, N. (2023), "Green Investments as Tools for Stimulating the Sustainable Financing of Logistics Systems Development", E3S Web of Conferences, vol. 456, 01003. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202345601003>.

54. Trushkina, N., Harmash, O. and Chernukh, D. (2024), "Formation of anti-crisis management system of the transport and logistics companies' activities in war conditions", Agrosvit, vol. 23, pp. 153—164. <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.23.153>.

Стаття надійшла до редакції 30.01.2025 р.